

Andels-Systemet i det britiske Rige.

I England bragte i Aaret 1829 et Firma Systemet med at give Arbejderne Andel i Forretningens Overskud til Anvendelse. Næste Gang gjordes Forsøget i 1865, — af fem Firmaer. Næsten i ethvert af de følgende Aar har en eller anden Forretning prøvet Forsøget. Navnlig udmærkede Aarene 1889 — 1892 sig i denne Henseende; senere er der indtraadt en Slappelse. Ialt bragte fra 1829 til 1897 178 Firmaer Forsøget under den ene eller anden Form til Anvendelse; men af disse Forsøg opgaves i Tidernes Løb efterhaanden 78, og om 7 vides det ikke, om de endnu bestaa; tilbage bliver altsaa 93 Forretninger, om hvilke det vides, at de praktisere Andels-Systemet (eller nøjagtigere: at de anvendte det d. 30. Juni 1898). Blandt disse 93 Forretninger med Andels-System er den ældste fra 1865, den næstældste og den tredjeældste fra 1866 og 1867; fra Treserne altsaa i alt 3; fra Halvfjerdserne 4, fra Firserne 37 og fra Halvfemserne 49. Blandt Forsøgene kunne saaledes ikke mange siges at have bestaaet i lang Tid.

De 93 Forretninger, der i 1898 anvendte Andels-Systemet, beskæftigede henved 50,000 Arbejdere. Deraf tog Metal-Industrien og Skibsbyggerierne de fleste; paa Textil-Industrien, Tobaks-Industrien, Bogtrykkerier, Gasværker faldt ogsaa endel Arbejdere, hvorimod vigtige Fag, som Bygningsfagene og Transport-Industrien saa at sige slet ikke benytter denne Lønningsmethode. I den store Mine-Industri og i Agerbruget nød kun henholdsvis 300 og 315 Arbejdere godt af dette System.

Om Grundene til at Forsøget atter opgaves i 78 Tilfælde, foreligger der ogsaa tildels Oplysninger. I

en Snes Tilfælde var Grunden slet og ret den, at Forretningen ophørte eller omdannedes. I 19 Tilfælde var Aarsagen den, at Arbejdsgiverne var utilfredse med Resultaterne. I 13 Tilfælde angives Forretningstab som Aarsagen. I enkelte Tilfælde klagedes der over Arbejdernes »apathy«.

Oplysningerne om det Forhold, hvori den udbetalte Bonus stod til de udbetalte Lønninger, omfatte kun 72 Tilfælde i 1896 og ligesaa mange i 1897. Der beskæftigedes her 20 à 22,000 Arbejdere i alt, og Participanternes Antal var kun resp. 12,000 og 14,700. I 23 og 12 Forretninger med 3700 og 1200 Arbejdere — henholdsvis for 1896 og 1897 — blev der overhovedet ikke udbetalt nogensomhelst Bonus. I de Forretninger, der naaede at fordele Bonus, var dennes procentuale Højde meget forskellig, varierende mellem 1 og 44 pCt. af den udbetalte Arbejds løn. Gennemsnitlig var den 10 à 11 pCt. af Arbejds lønnen, naar man kun regner med de Forretninger, der udbetalte Bonus, og med Participanternes Antal. Tager man derimod alle de 72 Forretninger, kommer Bonus kun til at udgøre henholdsvis 4,9 og 7,2 pCt. af Arbejds lønnen. I henholdsvis 7 og 14 Tilfælde udgjorde Bonus 11 eller endnu flere Procent af Arbejds lønnen.

(Efter: Fifth Annual Abstract of Labour Statistics of the United Kingdom, 1897—98).

Arbejder-Konflikter i Storbritannien.

I de sex Aar 1893—98 fandt der ialt omtrent 5300 Arbejds-Standsninger Sted i Storbritannien, flest i 1894 og i 1896 — henholdsvis 1061 og 1021 —, i hvert af de øvrige fire Aar circa 800. I 1893, da Arbejds-Standsningernes Tal var 783, altsaa noget